

Yosefa xiyenge xa 1

20008-09-14

1.

Wa amukeleka eka dyondzo ya hina leyi vitaniwaka ku “Rivoningo ra Matilo”. Leyi i dyondzo ya vu 12, xi yenge xa vu 1 xa vutomi bya Yosefa, un’wana wa vana va Yakobo va majaha ya 12.

A hi dyondzeni hi ta yena eka Genesa 37:1-11:

1. Yakobo a a tshama etikweni ra Kanana laha tata wa yena a a luverile kona. 2. Lawa i matimu ya ndyangu wa Yakobo. Loko Yosefa a ri ni malembe ya 17, a a risa swifuwo leswitsongo swin’we ni vamaqwavo, vana va Biliha na Zilipa vasati va tata wa yena. Yosefa a a hamba a vuya a rungulela tata wa yena swilo leswo biha leswi vamaqwavo a va swi endla. 3. Yakobo a a rhandza Yosefa ku tlula vamaqwavo wa yena lavan’wana, hikuva a a n’wi kumile eku dyuhaleni ka yena. Hiloko a n’win rhungela xiambalo lexo leha, xa mavoko yo leha. 4. Kuteloko vamaqwavo va vona leswaku tata wa vona u rhandza Yosefa ku tlula vona hinkwavo, va sungula ku n’wi venga, va nga ha vulavuli na yena hi ndlela leyinene. 5. Siku rin’wana, Yosefa a lorha norho; kuteloko a byela vamaqwavo, vo ya va n’wi venga swinene. 6. Yosefa a ku ka vona: “Twanani norho lowu ndzi wu lorheke. 7. A hi ri karhi hi boha tinyandza emasin’wini, kutani nyandza ya mina yi suka yi yima, hiloko leta ka n’wina ti yi rhendzela, ti yi nkhsamela.” 8. Vamaqwavo va ku ka yena: “Xana u vula leswaku hakunene u nga va hosi ya hina u hi fuma xana?” Kutani va ya va n’wi venga swinene hikokwalaho kamilorho ya yena ni leswi a swi vulavulaka. 9. Yosefa a lorha norha wun’wana, kutani a byela vamaqwavo a ku: “Ndzi lorhile norho wun’wana: “Ndzi vona dyambu, ni n’weti, ni tinyeleti ta 11 swi ndzi nkhsamela.” 10. Kuteloko Yosefa a byela tata wa yena ni vamaqwavo, tata wa yena a n’wi holovela a ku: “Norho lowu u wu lorheke wu vula yini xana? Xana ku tava na siku leri mina ni mana wa wena ni vamaqwenu, hi nga ta ku nkhsamela xana?” 11. Hiloko vamaqwavo va n’wi vondzoka, kambe tata wa yena a nga yi rivalanga mhaka leyi.

Eka dyondzo leyi hundzeke hi vonile leswi nga humelela loko Isaka na Rhaveka varhandzile un’wana n’wana kutlula un’wana. Swi va tiserile khombo ni nhlomulo ku fika laha Esawu a nga lava ku dlaya Yakobo. Yakobo u swi kotile hi ku baleka a hlamula swi rhendze a ya e tikweni rin’wana rale kule, kambe Yakobo a nga ku manga dyondzo eka swona, wa ha rhandza Yosefa ku tlula vakhulwana va yena lava 11. Israele wa ha kombisa xi hlawu-hlawu eka vana hi ku rhungela Yosefa xo xonga swinene kutlula swa van’wana. Hi ko kwalaho va khulwana va Yosefa van’wi venga. Yosefa na yena a tlhela a engetela no nyanyisa xiyimo hi ku paluxela tata wa yena vubihi lebyi a va byi endla vakhulwana va yena, ni milorho ya Yosefa yo va hlanganisile tinhloko hakunene – swa ntiyiso, hi va loko yi hlamuse riwile a yi vula leswaka tatana na manana ni va makwavo va Yosefa a va ta n’wi khinsamela si ku rin’wana. Hin kwaswo leswi a swi engetala rivengo e henhla ka rin’wana. Hambu loko tata

wa yena a n'wi holoverile hi mhaka ya milarho ya yena. Kambe endzeni ka mbilu ya yena a swi tiva ku ri yi huma eka Xikwembu.

2.

A hi voneni leswaku ku humelele yini kuya emahlweni, hi ta dyondza eka ndzimana ya 13 na 14:

13.Kutani Yakobo a ku ka Yosefa: “Vamakwenu vale ku riseni ka swifuwo eXikeme, kutani wenat ana ndzi ku rhuma eka vona.” Yosefa a ku: “Hi mina loyi!” 14.Yakobo a ku ka yena: “Sweswi, famba u ya va pfluxela, u kamba ni swifuwo, kutani u vuya u ta ndzi rungulela mahungu ya kona.” Kutani Yosefa a suka eka Nkova wa Hebroni, a ya fika eXikeme.

A hi dyondzeni sweswi ti ndzimana ta 18 – 36:

18.Kutani van'wi vona a ha ta hi le kule. Loko a nga si fika laha a va rikona, va endla makungu ya kun'wi dlaya. 19.va byelana va ku: “N'wamilorho hi loyi wata! 20.A hi n'wi khomeni hi n'wi dlaya, hi n'wi hoxa eka rin'wana ra makhele lama nga kona, kutanihi ta ya vula leswaku u dyiwile hi swiharhi swa nhova. Hi ta vona leswaku milarho ya yena wa ha ta yi lorhela kwihl!” 21.Loko Rhuveni a twa mhaka leyi, a ringeta ku ponisa Yosefa emavokweni ya vona; a ku: “Hi nga n'wi dlayi!” 22.Rhuveni a ya emahlweni a ku ka vona: “Mi nga tshuki mihalata ngati; n'wi hoxeni ekheleni kwala mananga, kambe minga tshuki mi n'wi vavisa.” Rhuveni a a endlela ku ponisa Yosefa, leswaku a ta n'wi tlherisela eka tata wa yena. 23.Loko Yosefa a fika eka vamakwavo, va n'wi hluvula xiambalo lexo leha, xa mavoko yo leha, lexi a a xi ambarile, 24.kutani va n'wi khoma va n'wi hoxa ekheleni. Khele leri a ri nga ri na mati, a ma phyile. 25.Kutani va ya tshama ehansi va dya swakudya. Kuteloko va tlakusa mahlo, va vona ntlawa wa Vaiximaele lava a va huma eGiliyadi, va ri ni tikamela leti rhwaleke mirhi ya nkoka ni ya risuna ya tinxaka-xaka, va yi yisa etikweni ra Egipta. 26.Hiloko Yuda a ku ka vamakwavo: “Loko hi dlaya makwerhu kutani hi tumbeta mhaka ya kona, hi ta vuyeriwa hi yini Xana? 27.A hi n'wi xaviseleni Vaiximaele, hi nga tshuki hi n'wi vavisa, hikuva i makwerhu; hina na yena hi ngati yin'we.” Kutani vamakwavo wa Yuda va pfumela. 28.Vamidiyani lava fambaka va xava ni ku xavisa swilo, va hundza hi laha vamakwavo wa Yosefa a va ri kona, hiloko va humesa Yosefa ekheleni va n'wi xavisela Vaiximaele hi mali ya tisilivhere ta 20. Kutani Vaiximaele va ya na Yosefa le Egipta. 29.Kuteloko Rhuveni a ya ekheleni, o kuma leswaku Yosefa a nga kona, kutani a handzulela swiambalo swa yena, 30.a ya eka vamakwavo a fika a ku: “Mufana luya a nga kona, kutani sweswi mina ndzi ta ya kwihl xana?” 31.Hiloko va dlaya mbuti, va teka xiambalo xa Yosefa va xi peta engatini, 32.kutani va teka xiambalo lexi xo leha xa mavoko yo leha, vaxi yisa eka tata wa vona, va ku: “Hi thumbhile xiambalo lexi; hi kombela leswaku u xi languta, u vona loko xi ri xiambalo xa n'wana wa wena kumbe xi nga ri xona.” 33.Kutani Yakobo a xi languta, a ku: “Lexi i xiambalo xa n'wananga. Swiharhi swa nhova swi n'wi dyile, Yosefa n'wananga u phatluleriwile!” 34.Hiloko Yakobo a handzulela swiambalo swa yena, kutani a ambala leswo khwaxa, a rila n'wana wa yena masiku layo tala. 35.Vana va yena hinkwavo va xinuna ni va xisati va ya n'wi khongotela, kambe yena a ala ku khongoteriwa, a ku: “E-e, ndzi ta kala ndzi fa ndzi landza n'wananga exivandleni xa vafi ndza ha rila.” Kutani Yakobo a rila n'wana wa yena hi ndlela yoleyo. 36.Enkarhini lowu,

Vamidiyani a va xavisile Yosefa eka Potifaro etikweni ra Egipta. Potifaro a a ri un'wana wa vatirheli va hosi Faro, naswona a a ri ndhuna ya varindzi.

Mavondzo i xi dyoho xa ngozi swinene, na swona xi kutchetela vanhu ku endla mi ntirho ya tihanyi swinene. Vanhu vo tala vakhotsiwa emakhotsweni malembe yo hlaya hi kuva va pfumelela mavondzo manghene etinbilwini ta vona. Van'wana va dlaya un'wana hi ku n'wi vondzokela nsati wa yena, van'wana hi mhaka ya mavondzo ya male, van'wana himhaka ya mavondzo ya switshamo swale mi ntirhweni. Hi nga veni na mavondzo. Loko hi pfumelela Xikwembu xi fuma vutom bya hina xi ta hi nyika swilo swa kahle swa risima hi xi talo. Mavondzo ma tata timbilu ta hina lero hi nga ha ehleketa swin'wani, kambe hi ehleketa ntsena hi nchumu lowu hi wu navelaka. Mavondzo hi wona manga vangela majaha lawa ku xavisa makwavo tani hi hlonga. Hi nga anakanya hi ku dzhuka loku Yosefa a nga va na kona embilwini ya yena. Eku sunguleni a ehleketa leswaku va ta n'wi dlaya. Endzhaku a xaviseriwa vamidiyeni lava nga famba na yena Egipta etikweni ra le kule. A a swi tiva leswaku a nga ka a nga ha va voni va tswari va yena.

3.

Ku tani va midiyeni va fika na yena etikweni ra Egipta, va fika va n'wi xavisela wanuna loyi a yuriwaka Potifaro. Potifaro a ri na ntirho wa xiyimo xale henhla entsindza, hi kwalaho a a ri xipfundzi. Yosefa a a nga ri tivi ririm ra vona hambi ku ri mi ndhavuko ya vona, kambe a tiva Xikwembu xa tata wa yena Yakobo, a tiboha ku tirhela Xikwembu kwale tikweni ra le kule ra va hedeni. A tiyisela ku xi tirhela hi mukhuva wolomu a a xi tirhelisa xi swona loko a ha ri ekaya ka yena. Leri a ku ri ghoza ra xi vindzi ni kungu ra vutlharhi. Vana vo tala va tirhela Xikwembu ntsena ekaya na vatswari va vona va va langutile. Kambe loko va sukile va ri voxe va fularhela Xikwembu hi timhaka timbirhi, yo sungula ku nga va ku navela leswo swilo swa misava, kumbe ku lahlekeriwa hi ripfumelo, va yima ku khongela no hlaya Rito ra Xikwembu, no rivala hi xona. Kambe Yosefa a a tiyile e ri pfumelweni, u ye emahlweni no tirhela Xikwembu. Hikwalaho Xikwembu xi n'wi katekisile, xi endla leswaku a kuma tintswalo ekan'wini wa yena. A hidyondzeni eka Genesa 39: 3-6:

Kutani n'wini loyi wa yena a vona leswaku Hosi Xikwembu xi na Yosefa, ni leswaku hinkwaswo leswi a swi vekeke emavokweni ya Yosefa, Hosi Xikwembu xa swi katekisa. 4. Kutani Yosefa a tsakeriwa hi n'wini wa yena, a endliwa mutirheli wa yena, a vekiwa ku va mulanguteri wa muti wa yena ni muhlayisi wa swilo swa yena hinkwaswo. 5. Ku sukela nkarhi lowu Yosefa a vekiweke ku va mulanguteri wa muti wa Muegipta ni muhlayisi wa swilo swa yena hinkwaswo, Hosi Xikwembu xi katekisile muti wa Muegipta hikwalaho ka yena, xi katekisa swilo hinkwaswo swa Meugipta, swa le mutini ni swa le masin'wini. 6. Kutani Potifaro a veka swilo swa yena hinkwaswo emavokweni ya Yosefa. Loko Yosefa a ri kona, Potifaro a a nga ha tikahteli nchumu, ehandle ka swakudya leswi a a dya swona. Yosefa a a ri mpohlo, jaha ra xiyimo xo saseka.

4.

Kambe sathana a a hlundzukile ngopfu ku vona Yosefa a tirhela Xikwembu xa yena hi ku tsaka hambi xiyimo xi bihile. Kutani a n'wi rhumela nsati wa Potifaro. Hi ta dyondza eka ndzimana ya vu 7 kuyafika eka 23. (Genesa 39:7-23:

7. Endzhaku ka masikunyana, nkata Potifaro a navela Yosefa, kutani a ku ka yena: “Tana hi ta etlela swin’we.” 8. Kambe Yosefa a ala, kutani a ku ka nsati wa n’wini wa yena: “Vona, leswi ku nga na mina kwala, n’wini wanga a nga ha tikahteli nchumu xa laha mutini wa yena; swilo swa yena hinkwaswo u swi vekile emavokweni ya mina. 9. Laha mutini wa yena, mina na yena ha ringana hi matimba. Ku hava lexi a ndzi alelaka xona handle ka wena ntsena, hikuva u nsati wa yena. Mhaka yo bihisa leswi, ndzi nga ka ndzi nga yi endli, hikuva ndzi ta va ndzi dyohela Xikwembu.” 10. Nkata Potifaro a a hamba a vula-vula na Yosefa hi ndlela leyi siku rin’wana ni rin’wana, kambe Yosefa a nga pfumelanga ku etlela na yena, hambi ku ri ku tshama na yena. 11. Siku rin’wana, Yosefa a nghena endlwini ku ya tirha mintirho ya yena, kutani a kuma vatirhi lavan’wana vanga ri kona. 12. Hiloko nkata Potifaro a khoma Yosefa hi xiambalo, aku ka yena: “Tana hi ta etlela swin’we.” Kambe Yosefa a chupula a tsutsuma a huma endlwini, a n’wi siya ni xiambalo. 13. Kuteloko nkata Potifaro a vona leswaku Yosefa u sukile a tsutsuma a n’wi siya ni xiambalo, 14. o vitana malandza ya laha mutini wa yena, a ku ka wona: “Vonani, Potifaro u hi tisele Muheveru a ta hi rhuketela. Muheveru loyi u tile eka mina a lava ku etlela na mina, kambe mina ndzi kalakarile ndzi ba huwa; 15. kuteloko a twa leswaku ndzi le ku kalakaleni o suka a tsutsuma, a ndzi siya ni xiambalo xa yena.” 16. Kutani nkata Potifaro a hlayisa ximbalo lexi ku kondza nuna wa yena a vuya. 17. Loko Potifaro a vuya, nsati a n’wi rungulela mhaka leyi, a ku: “Nandza loyi wa Muheveru loyi u hi tiseleke yena, u tile eka mina a ta ndzi rhuketela, 18. kambe loko a twa leswaku ndzi ba nkalanga, o suka a tsutsuma a ndzi siya ni xiambalo xa yena.” 19. Kuteloko Potifaro n’wini wa Yosefa a twa leswi nsati wa yena a swi vulaka hi tlhelo ra yena Yosefa, a hlundzuka swinene. 20. Kutani a teka Yosefa a n’wi ngenisa ekhotsweni, laha ku pfaleriwaka vobohiwa va hosi Faro, a tshama kona.

Diyavulosi u ndla onge zi swinene. Minkarhi hinkwayo u hi kokela eswidyotheni leswaku a hi hambanisa ni Xikwembu.

Yosefa a ri swakwe loko manana loyi wo saseka swonghasi a ti nyikela miri wa yena eka yena. Kambe mianakanyo ya Yosefa a a ti byerile kutirhela Xikwembu hambi a nga voni hi munhu. A ri na ku pfumela leswaku loko a tiyisela eku tirheleni Xikwembu, xona a xi ta n’wi lamulela. A pfumela leswaku Xikwembu xi ta n’wi humesa exikarhi ka tingana leti a ri eka tona, xin’wi nisela mpfula ya minkateko. Nkata Potifaro hi loyi se a n’wi mangalelaka, a byela nuna wa yena leswaku Yosefa a lava kun’wi pfinya. Mbuyangwana Yosefa a hoxiwa ekhotseni.

5.

A hi dyondzeni kuyisa emahlweni ndzimana ya 21 kufika eka ya vu 23:

21. Kambe Hosi Xikwembu xi va na Yosefa, xi n’wi komba tintswalo leto tshembeka, xi endla leswaku mulanguteri wa khotso a n’wi tsakela. 22. Kutani mulanguteri wa khotso a veka Yosefa ku va ndhuna ya vabohiwa hinkwavo lava nga ekhotsweni. Xin’wana ni xin’wana lexi a xi endliwa ekhotsweni a xi tiva hi Yosefa. 23. Mulanguteri wa khotso a a nga ha tikahteli nchumu eka leswi a swi ri emavokweni ya Yosefa, hikuva Hosi Xikwembu a xi ri na Yosefa, kutani a a kateka emintirhweni ya yena hinkwayo.

Yosefa a hoxiwa ekhotsweni ehandle ka nandzu. A a fanerile a sandzile Xikwembu emhakeni leyi, kambe a nga swi endlanga. U ye emahlweni a tshemba Xikwembu ni ku xi tirhela hi mbilu yo basa. Minkarhi yin'wana Xikwembu xa pfumela leswaku lava xi tirhelaka va nghena no kuma dyondzo eka swilo swo vava no biha. Kambe loko vari karhi vanghenile no tiyisela eka leswo tika, Xikwembu xi va xi ri na vona. Xikwembu xi pfule mahlo ya mulanguteri wa khotso, a swi vona leswaku Yosefa a ri jaha ro lulama. Hi nkarhinyana wuntsongo mulanguteri wa khotso a n'wi tshemba lero a nyikela mimpfungula (swi lotlelo) ya khotso emavokweni ya Yosefa. A a swi tiva leswaku Yosefa a nge tshuki a baleka, kambe a ta yimela ku humesiwa hi Xikwembu. Loko hi vekile ku tshemba ka hina eka Xikwembu, hi fanele hi endla ku fana na Yosefa. Hambi eka xiyimo xo tika hi fanele ku ti veka ehansi ka lava Xikwembu xi hi vekeke eka vurhangeri bya vona. Loko hi va pfukela matimba, hi khunguvanyisa Xikwembu. Hi fanele ku tshemba Xikwembu, hi yimela xona xi ko xi nchinha xiyimo xa hina.

6.

Loko Yosefa a ha nyikiwile vundhuna bya khotso, ku vile ku khotsiwa vanhu vambirhi va xiyimo xa le henhla. A ri mucheri wa vinya ya hosi, na musweki wa xinkwa xa hosi. Hi ku famba kankarhi, hava mbirhi va vile na milorho leyi nga va tsona vurhongo. Yosefa u tsumburile mhaka leyi kutani a va hlamusela milorho ya voma, loko a va komberile. U byerile Xikwembu, kutani a va hlamuse leswi milorho ya vona a yi vula swona. Ndhzakunyana mucheri wa vinyo ya hosi a tlhelela entirhweni wa yena. Yosefa a a n'wi komberile leswaku a ya vula-vula swa kahle hi yena entsindza leswako a ta humesiwa na yena. Kambe mucheri wa vhiyo a nga zanga an'wi tsundzuka hambu siku ri ri rin'we. A swi tikomba onge hiloko Xikwembu xi rivele Yosefa ekhotsweni. Nkarhi wun'wana Xikwembu a xin'wi tsundzuxa hi ta milorho ya yena ya ku lorha dyambu, n'weti na tinyeleti na swi n'wi khinsamela. U yile emahlweni a na ku tshembha leswuku norho wa ena siku rin'wana wu ta hundzuka ntiyiso, a nga zanga a lahlekeriwa hi ku tshembha.

////////